

Vammaispalvelujen ajankohtaiset

Vammaisneuvosto 11.6.2025

Palvelualuejohtaja Seija Kärkkäinen

Vammaispalvelujen muutostalousarvio 2025

Muutostalousarvio 2025, perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta 19.5.2025

Toimintatuottojen lisäys yhteensä	329 000 €
• Kertakorvaus toiselta organisaatiolta	129 000 €
• Ateriapalvelujen myyntituottojen lisäys	200 000 €
Toimintakulujen vähennys yhteensä	400 972 €
• Henkilöstökulujen vähennys, yt menettely nettona	89 488 €
• Henkilöstökorvausten lisäys	291 984 €
• Aineiden ja tarvikkeiden vähennys	19 500 €
Toimintakatteen vähennys yhteensä	729 972 €

R3-toimeenpanosuunnitelma vammaispalvelut

Hallinnollinen toimeenpanosuunnitelma, päivitetty 19.05.2025

2025

2026

2027

2028

Päivä- ja työtoiminta

Esteettömät ja toimivat tilat. Virtuaalinen päivätoimintaa 45 asiakkaalle

Vammaispalvelukeskukset

Sähköisten palvelujen käyttöönotto. Kolme alueellista vammaispalvelukeskusta. Päätöksenteon uudet toimintamallit

Perhehoidon lisääminen

Vammaisten asumispalvelut

Laitoshoidon vähennys 17 paikkaa

Laitoshoidosta siirtyville kaksi uutta ympärivuorokautista yksikköä

Yhteisöllistä ja tuetun asumisen palvelua lisätään 76 paikkaa / asiakasta

Vammaispalvelujen soveltamisohjeet

**Käsitelty lautakunnassa 19.5.25, eivät ole
saaneet lainvoimaa saapuneen
oikaisuvaatimuksen vuoksi**

**Liikkumisen tuki,
ei ole lainvoimainen**

Liikkumisen tuen soveltamisohje

- Vammaisella henkilöllä on oikeus saada kohtuullinen tarvitsemansa liikkumisen tuki (VPL 28 §) mikäli hän täyttää vammaispalvelulain soveltamisalan edellytykset (VPL 2 §) sekä palvelukohtaiset palvelun saamisen kriteerit.
- Vammaispalvelulain (675/2023) 28 §:n mukaan vammaisella henkilöllä on oikeus saada tarvitsemansa kohtuullinen liikkumisen tuki, jos hänellä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.
- Liikkumisen tukea haetaan vammaispalveluhakemuksella [Vammaispalveluhakemus](#)

Liikkumisen tuen soveltamisohje

Pohjois-Savon hyvinvointialueella on käytössä vammaispalvelulain 29 §:ssä mainituista liikkumisen tuen toteuttamistavoista:

- 1.) kuljetuspalvelu
 - 2.) saattajapalvelu osana kuljetuspalvelua
 - 3.) henkilökohtainen apu
 - 4.) taloudellinen tuki auton hankintaan
- Liikkumisen tuen toteuttamistapaa, määrää ja alueellista laajuutta arvioitaessa on otettava huomioon vammaisen henkilön liikkumisen tuen tarve, muut käytettävissä olevat palvelut ja toimintaympäristön esteettömyys.

Liikkumisen tuki keskeisimpiä muutoksia

- **Matkustusalue**

- **Määritellään yksilöllisesti:** asiakas tuo esiin ja perustelee hakemuksella, mikäli säännöllistä tarvetta asioida oman asuinkunnan ulkopuolella
- **Toiminnallinen lähikunta:** lähin mahdollinen kunta, josta vammaisen henkilön arkielämässä tarvitsema palvelu on saatavissa
- **Oman elämän kannalta merkittävä kunta:** kunta, jossa vammaisella henkilöllä on tarve käydä toistuvasti ja merkittävästä syystä tilanteessa, jossa matkan tarkoitusta ei ole mahdollista toteuttaa asuinkunnassa tai toiminnallisissa lähikunnissa (esim. perhesuhteet)
- Toiminnalliseen ja oman elämän kannalta merkittävään kuntaan suuntautuvat matkat sisältyvät asiakkaalle asuinkunnan alueelle myönnettyjen kuljetuspalvelumatkojen määrään, ei niiden lisäksi.

- **Matkojen määrä pysynyt ennallaan**

- Muun tavanomaisen elämän matkoihin on oikeus saada liikkumisen tukea vähintään 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, ellei hae pienempää määrää matkoja

**Määrärahasidonnaiset
palvelut,
ei ole lainvoimainen**

Määrärahasidonnaisten palvelujen soveltamisohje

Vammaispalveluista myönnettäviä harkinnanvaraisia ja määrärahasidonnaisia palveluja ovat:

- Taloudellinen tuki (VPL 32 §)
 - autoon liittyvät apuvälineet ja autoavustus, puolet teknisten ratkaisujen ja muiden kuin lääkinnällisen kuntoutuksen välineiden hankkimisesta aiheutuvista kohtuullisista kustannuksista
- Muut palvelut ja tukitoimet (VPL 34 §)
 - ylimääräiset vaate- ja erityisravintokustannukset
 - muut lain tarkoituksen toteuttamiseksi tarvittavat palvelut ja taloudelliset tukitoimet
- Valmennus (VPL 7 §)
 - osana vammaisen henkilön omaa valmennusta vammaisen henkilön perheelle ja muille hänelle läheisille henkilöille muuta valmennusta

Sopeutumisvalmennus (mm. kommunikaatio-ohjaus, viittomakielen opetus, autismikuntoutusohjaus) muuttunut subjektiiviseksi oikeudeksi valmennuksen alle

**Vammaispalvelulain mukaiset
palvelut,
ei ole lainvoimainen**

Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen soveltamisohje

Valmennus (VPL 7 §, 8 §)

- tarkoitus on vahvistaa vammaisen henkilön itsenäisessä elämässä tarvittavia taitoja ja parantaa vammaisen henkilön toimintakykyä elämän muutostilanteissa
- tavoitteellinen ja määräaikainen palvelu
- toteuttamistapoja esimerkiksi kommunikaatio-ohjaus, viittomakielen opetus, autismituntoutusohjaus, liikkumisen taidon ohjaus

Erityinen osallisuuden tuki (VPL 12 §, 13 §)

- tarkoitettu suppealle joukolle vammaisia henkilöitä, joiden osallisuuden toteutuminen ja tukeminen on erityisen haastavaa
- ensisijaisesti kodin ulkopuolisen vuorovaikutuksen ja osallisuuden tukemiseen (esim. harrastustoimintaan)
- voi sisältää vahvankin ohjauksen toiselta henkilöltä, joka mahdollistaa osallisuuden tukemisen sellaisilla henkilöillä, joilla ei täyty henkilökohtaisen avun voimavararajaus

Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen soveltamisohje

Tuettu päätöksenteko (VPL 14 §, 15 §)

- Tuettua päätöksentekoa voidaan myöntää erillisenä palveluna silloin, kun kyseessä on vammaisen henkilön elämää koskeva merkittävä päätös (esim. elämän suuret taitekohdat)
- Tavanomaisiin arjen valintatilanteisiin saatu tuki voi toteutua asiakkaan läheisten tai muiden palveluiden kuten päivätoiminnan, asumisyksikön henkilökunnan tai henkilökohtaisen avun kautta.

Lyhytaikainen huolenpito (VPL 24 §)

- tarkoituksena on turvata oman perheensä tai muun läheisensä kanssa asuvan vammaisen henkilön tarvitsema välttämätön huolenpito ja tukea huolenpidosta vastaavien henkilöiden hyvinvointia sekä mahdollistaa heidän suoriutumisensa esimerkiksi työhön tai opiskelun liittyvistä velvoitteista
- hoidon ja huolenpidon tarve on johduttava vammasta tai sairaudesta, ei nuoresta iästä
- toteutustapoja: ryhmämuotoinen koululaisten ja opiskelijoiden aamu- ja iltapäivähoito, ryhmämuotoinen koululaisten ja opiskelijoiden loma-ajanhoito, yksilöllinen kotiin järjestettävä hoito ja huolenpito, kodin ulkopuolinen hoito, kodin ulkopuolinen yön yli hoito

Soveltamisohjeista tulleiden oikaisuvaatimusten käsittely

- Oikaisuvaatimus kaikkien soveltamisohjeiden osalta on saapunut 30.5.2025
- Soveltamisohjeet otetaan oikaisuvaatimuksen perusteella uuteen käsittelyyn lautakunnassa aikaisintaan 18.8.2025, jolloin asia tulee olla valmisteltuna 7.8.2025
- Miten vammaisneuvosto toivoo osallistumista soveltamisohjeiden valmisteluun ennen lautakunnan uutta käsittelyä?

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä vammaispalvelulain 2 §:n muuttamiseksi

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle vammaispalvelulain 2 §:n muuttamisesta

- Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi vammaispalvelulain soveltamisalapykälää siten, että siihen lisätään uusi elämänvaiheita koskeva säännös
- Muutoksena tarkoituksena on auttaa erottamaan eri elämänvaiheisiin tavanomaisesti kuuluva avun ja tuen tarve sellaisesta vamman tai sairauden aiheuttamasta välttämättömästä avun ja tuen tarpeesta, johon tulee vastata vammaispalvelulain mukaisilla palveluilla
- Hallitus on päättänyt täsmentää vammaispalvelulakia siten, että se säilyy erityislakina perustuslakivaliokunnan viitoittamalla tavalla.
- Samalla turvataan vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen ja palvelujen saatavuus
- Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan lausuntopalvelun kautta (lausuntopalvelu.fi) taikka vaihtoehtoisesti toimittamalla ministeriön kirjaamoon (kirjaamo.stm@gov.fi) taikka postitse osoitteeseen PL 33, 00023 Valtioneuvosto
- Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 23.6.2025

Kiitos!

